

פיקדון ולא בתורת משכון [13], וְאִי יִסְרַב בֵּיהּ, וְדָאֵי נְבֻדוֹק אַבְתֵּרִיהּ, דְּלֹא מוֹרְעָא קְדִישָׁא הוּא, וְלֹא מִבְּנֵי מְהִימְנוּתָא וְאִם הוּא יִסְרַב לְהַחְזִיר אֶת פִּיקְדוֹנֵנוּ אֲנֵנוּ צְרִיכִים לְבַדּוֹק אַחֲרֵינוּ שְׂמָא הוּא

אינו בא מהזרע הקדוש ושמא הוא לא מבני האמונה כי מכיון שאין מידותיו כשרות אז צריך לבדוק אחריו אם נשמתו היא מהזרע הקדוש.

המלכות מקבלת את כל הנפשות כפיקדון ומחזירה אותם לבעליהם

כִּךְ הָהוּא אֵילָנָא, בְּנֵי נֶשָׂא אֶקְדִּימוּ וְיַהֲבִין לִיהּ פְּקֻדוֹנָא דְנַפְשֵׁיהּ, וְכָל נִשְׁמָתִין דְּבְנֵי עֲלָמָא נְטִיל

וכך הוא העץ הזה שהיא המלכות כי בני האדם מקדימים ונותנים לה את נפשם בתורת פקדון והיא לוקחת את כל נשמות בני העולם ולכן אין זה חיסרון בכבוד המלך שמפקידים בידיו פיקדון הדיוט. וְכָל נִשְׁמָתִין טַעְמִין טַעְמָא דְמוֹתָא, בְּגִין דְּהֵאֵי אֵילָנָא דְמוֹתָא הוּא וממנה כל בני אדם טועמים טעם מוות בשנתם

אור הרשב"י

פקדונא לאו כדאי לאתאחדא ביה הואיל ופקדונא אתמסר לגביה, ואי יסרב ביה ודאי נבדוק אבתריה דלאו מורעא קדישא הוא ולא מבני מהימנותא וכו' ע"ש. ויש לזה פנים על פי נגלה והוא שיסת הרישב"א פרק הכותב (כתובות פד, ב ד"ה ההוא בקרא) דהיכא שבא ליד הנפקד בתורת פקדון צריך למיעבד השבה מעליא, ועיין ש"ך סימן נ"ח סק"פ, ולכן בעל נפש ירחיק מזה.

[13] ובענין זה כתב הקצות החושן בסימן ד' שכתב מוהרש"ל שלבני פקדון משמע דליכא איסור כלל לעכבו תחת ידו אבל אומר הקצוה"ח שמדברי הוזהר מבואר דהוא איסור גמור ע"ש פרשת במדבר (ח"ג קיט, א) פתח ואמר ה' אורי וישעי (תהלים כז, א) כו' ובר נש בעי לאקדמא ולמפקד בידיה פקדונא דנפשיה כפקדונא דבר נש דיהיב פקדונא לאחרא דאע"ג דאיהו אתחייב לגביה יתיר מההיא

בגלל שזה האילן של המלכות היא אילן המוות מאחר שאז יורדת המלכות ממקום האצילות שבו עץ החיים אל מקום הקלי' הנקראים מוות. **וּבְגִין דְּכָל אֵינוֹן נַפְשָׁתָא, אָף עַל גַּב דְּכַלְהוּ אֶתְחַיִּיבוּ לְגַבִּיהַ, וְלֹא כִדְאֵי הוּא לְאַתְבָּא פְּקֻדָּנָא לְגַבִּיהַ דְּבַר נֶשׁ** ומכיון שכל אותם הנפשות נמסרו אליה בתורת פקדון לכן אפילו שכולם הם בעלי חוב אצל אותו אילן של המלכות מחמת עונותיהם ואין כל אדם ראוי שיחזירו לו את פקדון נפשו, **אֵלָא פִּיּוֹן דְּכַלְהוּ אֶתְמָסְרוּ לִיהַ בְּפְקֻדָּנָא, אֶתִּיב כָּל פְּקֻדוֹנֵין לְמֵאֲרִיחוֹן** בכל זאת היא לא מעכבת אצלה את פקדון נפשם אלא מכיון שכולם מסרו לה את פקדון נפשם היא משיבה את כל פקדון הנפשות לבעליהם.

עץ החיים של ז"א השולט ביום הוא הגורם את החיים לבני האדם

תָּא תְּוִי, לֹא כִדְאֵי הוּא הָאֵי אֵילָנָא דְּמוֹתָא לְאַתְבָּא פְּקֻדוֹנָא לְגַבִּיהַ דְּבַר נֶשׁ. אֵלָא בְּשַׁעְתָּא דְּאֵילָנָא דְּחַיִּי אֶתְעַר בְּעֵלְמָא בא וראה שלא היה ראוי לעץ המוות של המלכות להחזיר את פקדון הנפש אל האדם אלא רק בשעה שעץ החיים מתעורר בעולם. **וְאֵימְתִי אֶתְעַר הַהוּא אֵילָנָא דְּחַיִּי** ומתי עץ החיים מתעורר בעולם. **בְּשַׁעְתָּא דְּסֻלִּיק צַפְרָא. וּכְדִין, פִּיּוֹן דְּהָאֵי אֶתְעַר בְּעֵלְמָא, כָּל בְּנֵי עֵלְמָא חַיִּין, וְשָׁבִיק וְאֶהְדֵּר הַהוּא אֵילָנָא דְּמוֹתָא כָּל פְּקֻדוֹנֵין דְּאֶתְפְּקְדוּ לְגַבִּיהַ, וְאֶזִּיל לִיהַ** אלא הוא בשעה שעולה הבקר ואז מכיון שעץ החיים הזה מתעורר בעולם מיד כל בני האדם קמים לחיות

ואז אילן המוות של המלכות עוזב ומחזיר את כל פקדונות הנפשות שהופקדו אצלה ואז הולכת לה שליטתה. **כִּי אֵי טַעֲמָא דְחַיִּין** ומה הסיבה שבני האדם קמים חיים בבוקר. **בְּגִין דְּתַהוּא אֵילָנָא דְחַיִּי גָרִים** אלא הוא בגלל עץ החיים של ז"א השולט ביום שהוא הגורם להם את החיים.

עם ישראל מתעוררים בלילה ללימוד התורה ומדוע מתעוררים אומות העולם בלילה

וְאֵי תִימָא, הָא בְּנֵי נָשָׂא סְגִיִּין אֵינּוּן דְּמַתְעֲרִין בְּלֵילֵיא, בְּעוּד דְּאֵילָנָא דְּמוֹתָא שְׁלִיט ואם תאמר שהרי

בני אדם רבים המתעוררים בלילה בעוד שאילן המוות של המלכות שולט בעולם ועוד בטרם שאילן החיים של ז"א מתעורר וקשה מכח מה הם חיים וערים בלילה. **אֵלָא, וְדָאֵי**

תַּהוּא אֵילָנָא דְחַיִּי קָא עָבִיד אלא באמת ודאי אילן החיים של ז"א הוא הגורם לכך. **כִּי אֵי טַעֲמָא** ומה הסיבה לדבר שהם קמים עוד בטרם הבוקר. **בְּגִין**

דְּכַתִּיב אלא הוא בגלל שכתוב בפסוק, (תהלים יד) **לְרֹאֹת הַיֵּשׁ מִשָּׁבִיל דְּרֵשׁ אֶת אֱלֹהִים דְּהֵינּוּ. וְלֹא יִהְיֶה לִי פֶתַח פֶּה לְבַר נֶשׁ, דְּיִימָא, אֶלְמָלֵא שְׁלִיטְנָא בְּנַפְשָׁאֵי בְּלֵילֵיא**

אֲשֶׁת־דְּלָנָא בְּאוּרֵיִתָּא שלא יהיה פתחון פה אל האדם שיאמר שאלמלא הייתי שולט בנפשי להתעורר בלילה הייתי עוסק אז בתורה. **אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,**

הָאֵי בְּיִשְׂרָאֵל וְדָאֵי וְהַכִּי הוּא ואמר רבי יהודה לרבי אלעזר שזה הטעם

שמתעוררים ישראל בלילה כך הוא בודאי. **אָבֵל בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם**
דְּחִמִּינָא כְּהֵאֵי גְוּוֹנָא, מַאי טַעְמָא אבל מה הסיבה לדבר שאנו רואים
 כדוגמת כך באומות העולם שהם מתעוררים בלילה. **אָמַר לִיה וְדַאי שְׁפִיר**
הוּא דְקָא אָמַרְת אמר רבי אלעזר לרבי יהודה יפה שאלת.

אומות העולם קמים בלילה בזכות עם ישראל

פְּתַח וְאָמַר ובכדי ליישב את קושיית רבי יהודה, פתח רבי אלעזר לבאר את מש"כ,
 (במדבר כג) **מָה אֶקְוֶב לֹא קְבָה אֵל וּמָה אֲזַעֵם לֹא זַעַם**
יְהוָה [צח] ואמר רבי אלעזר. תָּא חֲזִי, כְּגֻוּנָא דְאִית לְעִילָא, אִית
לְתַתָּא. לְעִילָא אִית יְמִינָא וְאִית שְׁמַאלָא. לְתַתָּא
יִשְׂרָאֵל וְעַמִּין בא וראה שכדוגמת מה שיש למעלה עשר ספירות של קדושה כך

יש למטה לקלי' עשר ספירות של טומאה כקוף בפני אדם, כי כמו שלמעלה יש ימין שהוא
 כח הקדושה ויש שמאל שהוא כח הקלי', כך למטה יש את ישראל כנגד הקדושה ויש את

אור הרשב"י

מזה, היינו החסד והתפארת מקיפים את בחינת
 גבורה מכל צד, אז הבין אשר רצונו של השי"
 להיטיב לעם קדשו שלא יצאו הדינים משרשם.
 וזה כוונת הכתוב, שכך אמר, מה אקוב, היינו
 מאיזה צד אתחיל לעורר הדינים, אם מצד זה,
 לא קבה אל, רצ"ל לא יתננו אברהם שמדתו
 חסד. ומה אזעום, היינו אם אתחיל מצד השני
 לעורר דינים עליהם, לא זעם ה', רצ"ל לא יתננו
 יעקב שמדתו תפארת בחינת הויה ב"ה.

[צח] וביאר הליקוטי מהרי"ל על מש"כ מה
 אקוב לא קבה אל ומה אזעום לא זעם ה' כג, ח.
 הנה הדיקדוק מבואר, מה זה כפל לשון. ונראה,
 דהנה ידוע (וזה לך צו א) שאברהם מדתו חסד,
 הוא בחינת אל. ויצחק מדתו גבורה, בחינת
 אלקים. ויעקב מדתו תפארת, בחינת הויה
 ב"ה. והנה אותו רשע רצה לעורר דינים על בני
 ישראל מבחינת גבורה, אשר שם התעוררות
 הדינים, אך כאשר הסתכל אשר גדר מזה וגדר

הלימוד היומיומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000